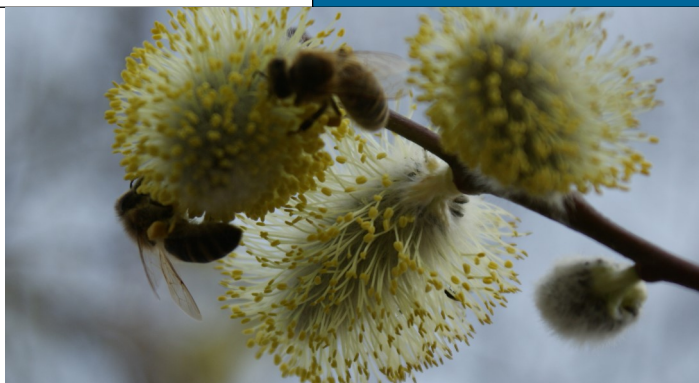

Včelařské noviny

Druhé zamyšlení nad našim oborem. Děláme dostatečné kroky pro změny?

Zamyšlení druhé k současnému vývoji udržitelnosti chovu včel a na co je potřeba reagovat v přípravách na letošní sezonu.

Jsme svědky masivních, mnohde až plošných úhynů včelstev anebo jejich podstatných zeslabení. Číslo úhynů už v průměru překračují 30 % a více. Příčiny jsou různé, ale mezi hlavní patří nevytvoření zdravé a početně dostatečně odolné zimní generace. Pokud vyloučíme klasickou základní včelařskou zootechniku vedení včelstev a vlivy výživy, pak nevytvoření zimní generace souvisí hlavně s přítomností varoázy, oslabenou imunitou včel a poškozením včel viry, které roznáší právě varoáza.

Mnoho včelařů, kteří byli úhynem postiženi se často ptá, co jsem udělal špatně? Odevzdal jsem měl, léčil jsem podle metodiky, ale stejně jsem bez včel.

Takto postižení včelaři si neuvědomují, anebo nechtějí připustit, že doba se za poslední období podstatně změnila a že v chovu včel, pokud má být úspěšný a udržitelný, je potřeba reagovat rychle a stále se zamýšlet, co udělám, abych včelstva udržel při životě a v odpovídající kondici.

Je to cesta neustálého hledání a čerpání nových informací a postupů, které jsme schopni aplikovat do našich chovů. Velmi intenzivně hledáme jednoduchou metodu, spolu s aktuálním monitoringem, kterou bychom mohli zařadit rychle a účinně. Prostě se chceme připravit na dobu, která bude následovat po vyřazení syntetických prostředků.

Dá se říci, že v oblasti léčby varoázy jsme svědky trendu ústupu syntetické chemoterapie a to hlavně z důvodů vznikajících rezistencí a tím snížení účinnosti přípravků. Také obsah reziduí není zanedbá-

Nejdůležitější je znát skutečný stav ve včelstvech

telný. Naopak stále více používaná a perspektivnější se jeví organická terapie, kde na kyseliny žádná rezistence nevzniká a jde jenom o to, naučit se je správně a s úspěchem aplikovat.

V poslední době jsem při hledání absolvoval dvě akce za poznáním. Jednou byl zájezd do Maďarska na pět úspěšných farem, které bez nějaké podstatné újmy přežily loňské obrovské ztráty cca půl mil. včelstev. Na dvou farmách včelstva držela přemnožení varoázy doslova koňskými dávkami amitrázu, při opakovaných až 12 ošetřeních a včelaři shodně tvrdili, že na ostatní látky jako jsou fluvalinát a flu-

metrin je už totální rezistence. Na dalších třech farmách už byl potvrzen trend v prevenci proti varoáze organickou cestou pomocí kyseliny šťavelové a v jedné případě byl použit ekopol, což je přípravek na bázi esenciálních olejů.

Z tohoto důvodu jsem uvítal seminář pořádaný

Ing. Antonín Přidal na přednášce připravené pro CPV v Nsaurkách.

PSNV na téma kyselina šťavelová (dále KŠ), který se konal v Olomouci. Přednášejícím byl ing. Antonín Přidal z Mendelovy university v Brně, přední odborník právě na téma léčby KŠ, kterou se na vědecké i praktické úrovni zabývá 14 let. Seminář byl pro velký zájem už měsíc dopředu vyprodán.

Hodnotím přednášku Ing. Přidala vysoce kladně, neboť se v mnohém shoduje s častými diskusemi, odbornou literaturou a názory včelařů, kteří již KŠ aplikují. Přednášku doplnil hlavně přesvědčivými pozitivní srovnávacími pokusy s aplikací KŠ a syntetických prostředků.

Ing. Přidal zdůraznil, že KŠ je stále více prozkoumanějším varoacidem se zanedbatelnými vedlejšími účinky na včely i plod. Používání kyseliny mravenčí už s sebou nese určité nebezpečí. Hlavně při vyšších teplotách hrozí předávkování zvýšeným odparem a tím dochází k poškození plodu ve všech stádiích. Určitou výhodou KM se může jevit, že částečně působí i na roztoče pod víčky.

Rovněž bezvýznamná jsou rizika rezistence KŠ a hlavně pak reziduí neboť KŠ je obsažena běžně

v medu. Při srovnávacích pokusech má aplikace KŠ stejný účinek jako Varidol, ovšem KŠ je možno nasadit jako účinný varoacid už v průběhu sezóny a tím docílit ochranu zimní generace včel před její tvorbou.

Ing. Přidal kladě logicky největší důraz na provádění důsledného monitoringu spadu a pokud se v sezóně (červen) přirozený spad zvýší nad úroveň 5 ks za den, je potřeba provést redukci roztočů aplikací KŠ. Výrazná převaha výhod nad riziky a neutěšená situace ve ztrátách včelstev vede k tomu, že se způsoby aplikace KŠ dále rozvíjejí. V podstatě nejrozšířenější způsob aplikace jsou v letním období papírové utěrky nebo pásy napuštěné v roztoku glycerínu a KŠ. Při míchání glycerínu s KŠ nejsou potřeba ochranné masky. Používaná je i aplikace KŠ sublimací, i když od této aplikace se v poslední době ustupuje. Má sice nepatrně vyšší účinnost, ale zvláště pro její náročnost a nutnost zvýšené ochrany zdraví včelaře (chemické masky) ztrácí na oblibě. Elegantním způsobem aplikace KŠ se jeví ošetření včelstev v zimním bezplodém období pokapem cca 40ml cukerného roztoku s KŠ do uliček zimního chomáče včel. Bylo prezentováno, že není ani nutné včelstva rozebírat a pokap je možno provádět i při vícenástavkovém včelaření. Pokap má nejvyšší účinnost při 5° C, ideální je provádět při teplotách okolo nuly. Důležité je také provádět tento zákrok v době, kdy již nehrozí reinvaze od sousedních včelařů.

Detailní popis aplikace KŠ s glycerínem, včetně receptury vyšel v článku ing. Přidala v Moderním včelaři 6/2018 a v podstatě v nezměněné podobě je aplikován dodnes.

Metodu léčení KŠ pokapem rovněž s přípravu receptury roztoku, podrobně popsal Vojtěch Daněk v Moderním včelaři 8/2018

Obdobný článek na téma hledání alternativních způsobů v léčení proti klieštíkovi vyšel ve slovenském Včelárovi v minulém roce. Autorem je ing. Pavel Fillo, ředitel včelařské školy v B. Bystrici.

Tolik v krátkosti, přeji úspěšný včelařský rok bez varoázy a bez úhynů.

Jan Kolomý.

DOTACE 2020

Dotace jsou asi jedním z hlavních problémů doby, a to nejen v našem oboru. Promítají se už dlouho do všech struktur celé republiky.

Samosprávy jsou nuceny vymýšlet nejrůznější strategie, jak ve snaze získat prostředky na bohubilý účel tento záměr napasovat na dotační projekty. Většinou potřebují zcela něco jiného, než jim dotace umožňuje, navíc jsou nuceni udělat i to, co vůbec nechtějí. Řešením by bylo předat peníze přímo obcím a jen kontrolovat účelnost, na co jsou čerpány. V našem oboru to je vlastně stejné. Zde by stačilo, aby žadatelem musel být chovatel a ne spolek. A ještě maličkost – měly by být na to, co skutečně potřebujeme pro zlepšení situace v chovech. Navíc v každém dotačním roce se provedou nějaké změny, které ještě více vše komplikují.

Určitě jste již některé zaznamenali v dotačním programu pro včely v letošním roce. Český svaz včelařů, v zájmu upevnění moci, bude již vyřizovat žádosti jen pro své členy. Jak je známo, většina včelařů na tyto služby reaguje a domnívá se, že se vyplatí obětovat malou částku z dotací na členský příspěvek – že je to vlastně nic nestojí. A jsou tu již i další poskytovatelé služeb pro žadatele dotací, kteří patří do jejich spolku. Můj názor na dotace je negativní, jak jsem mnohokrát komentoval. Zasloužily se mimo jiné i o vysoké ceny včelařských potřeb a extrémní nárůst včelařů. Zrušit by se však musely celoplošně v celé Evropě, aby se poměry narovnaly. To ale určitě nehrozí. Tak pokud chcete udržet krok s ostatními, nezbývá vám nic jiného, než si podrobně prostudovat příručku, kterou vydal SZIF (rozesílali jsme ji všem registrovaným odběratelům) a jednat podle ní.

Co k tomu SZIF uvádí: „Včelařské eurodotace

jsou určeny chovatelům včel registrovaným u Českomoravské společnosti chovatelů, a.s. Dotace se poskytují na léčiva pro včely, vybavení včelařskými pomůckami a zařízeními na získávání a zpracování medu a ke kočování včelstev, dále pak na ověření kvality medu, na podporu rozšíření včelích matek ze šlechtitelských chovů a na pořádání vzdělávacích akcí pro chovatele včel, děti a mládež. Dotaci mohou získat i včelařské spolky na vybraná propagační opatření.“ Na dotaz „profesionálů“ na ministerstvo, proč ČSV odmítá administrovat dotace pro nečleny svého spolku, dostali jen nejasnou odpověď, že ČSV nevypověděl závazek. Určitě jim neušel zveřejněný dokument „Pravidla administrace dotace...“, který svaz vydal, zde jasně vymezuje, že tak bude konat jen pro své členy. Viz úvodní odstavec“

„ČSV, z.s. jakožto žadatel podle Nařízení vlády č. 148/2019 Sb., bude administrovat unijní dotaci zásadně pro své členy. Podmínky administrace stanovují „Pravidla administrace dotace NV č. 148/2019 Sb.“ a jsou k dispozici na www.vcelarstvi.cz, záložka Dotace, odstavec Evropské dotace.“

Zpráva jistě neunikla pozornosti ministerských úředníků, reakce však žádná. Pak je tu ještě jeden problém a tím jsou krajské dotace. Většinou jsou zaměřeny na nábor dalších a dalších včelařů, kteří zachrání včelu.

Mnohokrát jsme vyjádřili názor, že jsou místa, kde by tyto vyhozené prostředky měly důležitější význam. Hlavní by zajisté byla skutečná a soustředěná práce na řešení stavu oboru podle pojmenovaných kritických bodů, jež jsou příčinou stavu, ve kterém se obor nachází.

Že se to jednou podaří chce věřit Petr Tábořský, farmář na vejminku

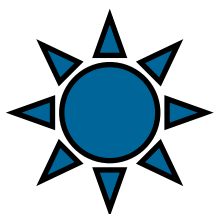
SPOLEK
KRUŠNOHORSKÝCH
VČELAŘŮ

LOM, Včelařské centrum,
ČSA

www.vcely.cz

Přihlášky odběru noviny:

602434344,
apiscech@gmail.com

Včelaření na internetu

Pracovní společnost nástavkových včelařů

Další významný spolek, který patří k těm lepším, je bezesporu PSNV. Jejich stránky mají vždy co říct a stojí za to je navštěvovat. Najedete je na adrese <http://www.psnv.cz/>. Spolek vydává i kvalitní včelařský časopis „Moderní včelař“, který by určitě neměl chybět v knihovně včelaře. Určitě je to jiná třída než časopis našeho největšího spolku. PSNV-CZ byla založena v roce 2000 jako součást evropských společností nástavkových včelařů. U jejího zrodu stáli pokrokoví včelaři v čele s dlouholetým neúnavným propagátorem nástavkové technologie a prvním předsedou společnosti Jindřichem Boháčem. Ihned po svém založení začala Pracovní společnost propagovat nástavkové technologie, pořádat včelařské přednášky a letní školy a zahraniční odborné včelařské zájezdy. V současné době organizuje kvalitní vzdělávací akce. Úspěšně provozuje včelařské školy - SOU Blatná a MVŠ Hranice. Hodně úsilí věnují začínajícím včelařům. Vše ostatní najdete na jejich stránkách, které vás budou vždy inspirovat.

FOTO: Návštěva jednoho z ministrů na farmě v Lomu

